

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT**Vedr.** Økonomisk vejrudsigt frem mod budget 2024-2027**Sagsbehandler** Koncern-økonomi/Økonomistyringssektionen**Formål:**

Formålet med dette notat er at uddybe de vigtigste pointer siden vedtagelse af KU's budget 2023 i december 2022 og i lyset heraf retningen for KU's økonomi i årene 2024-2027 frem mod vedtagelsen af budget 2024 i december 2023. De vigtigste økonomiske faktorer er i den forbindelse: Udviklingen i KU's indtægter samt udfordringer og usikkerheder i de kommende år.

Indholdsfortegnelse

Udvikling i KU's indtægter – FL23	1
Udvikling i KU's omkostninger	3
Udisponerede midler.....	5
Status på usikkerheder og risici frem mod budget 2024	6
KU's fleksible kapital/opsparing	8
Videre proces	10

Udvikling i KU's indtægter – FL23**Indtægter fra finansloven**

KU kigger først og fremmest ind i et usikkert finansieringsgrundlag, hvor der pga. regeringsskifte endnu ikke foreligger en endelig finanslov for 2023. Der er i det lys usikkerhed om det allerede udmeldte indtægtsgrundlag vil holde stik. Takst-1 forhøjelsen er med den midlertidige bevillingslov videreført til og med 2023 samt der er politiske tilkendegivelser om, at den er sik-

28. MARTS 2023

KONCERN-ØKONOMI

MUSEUMSBYGNINGEN (H)

LOK. 5.2.03

NØRREGADE 10

POSTBOKS 2177

1017 KØBENHAVN K

TLF 35322626

DIR 35323934

mapet@adm.ku.dk

www.oko.ku.dk

REF: MAPET

ret i 2023, men der er fortsat usikkerhed om en evt. permanentliggørelse efter 2023.

SIDE 2 AF 11

Den 28. februar 2023 blev et bredt flertal i Folketinget enige om at fordele 3,6 mia. kr. til forskning. Midlerne er mærkede til forskellige formål; forskning i klima og grøn omstilling, digital teknologi, fri forskning, sundhed, børn og unge. Midlerne er konkurrenceudsatte, så KU skal søge dem i konkurrence med andre aktører. Næsten halvdelen af midlerne (1,7 mia. kr.) er afsat til grøn forskning.

Det samlede forskningsbudget er på 27 mia. kr., med aftalen viderefører regeringen målet om, at de offentlige investeringer i forskning skal svare til 1 procent af BNP.

Ekstern omsætning

Hvad angår den tilskudsfinansierede forskning – som udgør den største andel af den eksterne omsætning – var forventningen ved vedtagelsen af budget 2023 en årlig vækst over budgetårene på 3 procent. Det er især ift. tildelingerne fra de private fonde, hvor KU traditionelt har hentet størstedelen af de eksterne midler, som fortsat forventes at være høj. I løbet af 2023 og frem mod budget 2024-2027 bliver der styrket fokus på dialogen om væksten knyttet til den tilskudsfinansierede forskning. Forventningen er fortsat en positiv vækst på minimum de 3 procent.

Opsummering af forventningerne til indtægtsudviklingen

Den forventede indtægtsudviklingen for KU for de kommende fire år er uændret siden budget 2023, da der endnu ikke foreligger en endelig finanslov 2023. Indtægtsscenariet er foreløbigt, og vil blive opdateret i efteråret 2023 ved udarbejdelse af det endelige budget for 2024-2027.

mio. kr.	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
Uddannelsesindtægter	2.050,7	2.062,6	2.041,4	2.011,5	2.010,9
Forskningsstilskud	3.060,7	3.168,3	3.156,8	3.156,8	3.156,8
Basistilskud	269,5	290,9	290,9	291,0	287,8
Eksterne midler	3.777,8	3.892,0	3.936,2	3.918,0	4.018,3
Bygningsrelaterede indtægter	54,4	62,3	62,4	62,5	62,7
Andre indtægter	387,1	409,0	400,3	416,9	411,5
Indtægter	9.600,2	9.885,2	9.888,0	9.856,7	9.948,1

AF 11

KU benytter egen prognose i forhold til uddannelsesindtægterne. Takst-1 er tentativt videreført efter 2023. Basistilskud består af øvrige formål, forskningsbaseret myndighedsbetjening og modregnet SEA-reformen. Den eksterne omsætning genereres henholdsvis som Indtægtsdækket virksomhed (IV), Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (TFV), Retsmedicinske ydelser (RM) og Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (ATA). Andre indtægter er baseret på fakulteternes egne indmeldinger (salg af varer og tjenester samt deltager betaling).

Det skal bemærkes, at der er usikkerhed forbundet med den del af KU's forskningsstilskud (ca. 50 mio. kr.), der overføres til omstillingsreserven, og som bliver tilbageført til universiteterne ift. "45-20-25-10-modellen", hvor KU traditionelt modtager mindre end der bidrages med (ca. 5-10 mio. kr. mindre årligt). I ovenstående profil er midlerne endnu ikke fordelt efter 2024, hvorfor profilen ikke er faldende.

Bestyrelsen vil blive præsenteret for et opdateret indtægtsgrundlag og forventninger til omkostninger i budget 2024, som forelægges til godkendelse i bestyrelsen d. 14. december 2023. Her vil skønnet for KU's eksterne omsætning (samt øvrige indtægter m.v.) ligeledes blive opdateret.

Udvikling i KU's omkostninger

Ift. udviklingen i KU's omkostninger er det bygningsområdet der påkalder sig mest opmærksomhed pga. den økonomiske volumen.

Forudsætninger for og risici i budgettet på bygningsområdet

Den største usikkerhed i KU's bygningsbudget pt. er den endelige husleje til Niels Bohr Bygningen (NBB) pga. evt. yderligere fordyrelser end allerede indarbejdet i budgettet. Det er nu overvejende sandsynligt at bygningen ibrugtages 100 procent i løbet af 2023. KU har d. 18. januar 2023 overtaget 30 procent af NBB. Der er i budgettet for 2023-2026 indarbejdet husleje af en anlægssum på 4,9 mia. kr.

Byggeriet er ikke færdigt og erfaringsmæssigt betyder det, at anlægssummen fortsat kan stige. På baggrund af politisk samråd i Folketinget den 2. februar 2022 gav uddannelses- og forskningsminister Jesper Petersen udtryk for, at der er politisk opbakning til at give universitetet huslejerabat på op mod 100 mio. kr. om året, så længe voldgiftssagerne ikke er afgjort. Hvis

dette manifesterer sig, vil det betyde, at KU konkret skal betale ca. 112 mio. kr. i husleje – plus den fordyrelse, der skyldes ønsker fra KU. Der er intet nyt om kompensation af KU for den forventede højere husleje. Indtil der kommer konkret udmelding om størrelsen af hjælp til husleje på NBB budgetteres der ud fra den seneste forventede anlægssum (4,9 mia. kr.), hvilket svarer til 211,6 mio. kr. pr. år. Såfremt der findes en politisk løsning som ministeren har indikeret kan det medføre en budgetforbedring i form af lavere årlige omkostninger på op til 100 mio. kr. i forhold til det der p.t. er forudsat i budgettet.

Der er endvidere begyndende tegn på fordyrelser i Sølvtorvskomplekset – det nye Statens Naturhistoriske Museum (nyt SNM). Indtil videre er anlægssummen øget med 50 mio. kr., men der er risiko for yderligere fordyrelser.

Der er samtidig usikkerhed forbundet med, hvor mange midler der er afsat til indflytning i, samt drift af de nye byggerier (NBB og SNM) og om de midler der er afsat, er tilstrækkelige. Der pågår en nærmere validering af de forventede omkostninger frem mod budget 2024.

Strukturelle underskud i bygningsbudgettet

I budgettet for 2023-2026 var forudsætningen, at KU's bygningsområde opsparring fungerer som økonomisk stødpude frem til og med medio 2026. Her forventes både NBB og SNM at være overtaget af KU, hvorved der vil kunne ske en samlet generel tilpasning af omkostningerne på campus- og bygningsområdet.

Løsningerne tager udgangspunkt i målet om, at omkostningerne for bygningsområdet ikke overstiger 20 pct. af KU's omsætning, det forventes opnået med planer om at formindske KU's kvadratmeterforbrug (fortætninger) og andre effektiviseringer.

I budgettet 2023-2026 er indarbejdet følgende strukturelle underskud (også for perioden efter 2026):

Teknisk korrektion

mio. kr.	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Teknisk Korrektion				-100,0	-100,0	-284,8	-343,8	-375,1	-407,9	-454,7	-478,9	-506,3

For at realisere effektiviseringerne i bygningsbudgettet svarende til den tekniske korrektion fra 2026, skal der derfor frem mod 2026 sikres en proces, hvor der overvejes og beslutes tiltag, der neutraliserer denne tekniske korrektion, ift. at sikre et omkostningsniveau for KU's bygningsområde overholdende målet om omkostninger på max. 20 pct. af KU's omsætning. Et af redskaberne til at skabe bedre balance er arealoptimering og fortætninger f.eks. opsigelse af lejemaal som følge af indflytning i NBB. Alle arealoptimeringer vil ske i tværgående KU-samarbejde, hvor brugerne af arealerne in-

volveres. Der skal i løbet af 2023 og 2024 forsat arbejdes på at tilvejebringe gode løsninger, der frem mod 2026 kan implementeres og tilvejebringe de nødvendige optimeringer af arealforbruget.

Udisponerede midler

KU's samlede udisponerede midler er afsat på en central reserve til brug for strategiske tiltag, herunder den strategiske budgetdialog i foråret 2023.

Ved vedtagelsen af budget 2023 var de udisponerede midler -34,5 mio. kr. i 2023, 4,1 mio. kr. i 2024, -9,2 mio. kr. i 2025 og -7,1 mio. kr. i 2026.

På baggrund af ændrede forudsætninger samt dispositioner foretaget siden udarbejdelsen af budget 2023 er de udisponerede midler blevet genberegnet. På denne baggrund udgør de udisponerede midler -52,8 mio. kr. (negativt "råderum") i 2023, -7,7 mio. kr. i 2024, -25,1 mio. kr. i 2025, -20,7 mio. kr. i 2026.

Udisponerede midler 2023-2026

mio. kr.	2023	2024	2025	2026	2027
Råderumsprofil budget 2023	-34,5	4,1	-9,2	-7,1	-7,1
Diverse interne dispositioner*	-18,3	-11,8	-15,9	-15,9	-13,6
Ny profil	-52,8	-7,7	-25,1	-23,0	-20,7

*F.eks. dispositioner til ekstra storage og personalesystem KUPA

Der er således ikke flere udisponerede midler til rådighed i budgetårene og samtidig står KU overfor en række økonomiske usikkerheder. Som nævnt indledningsvist er der usikkerheden der relaterer sig til finansieringsgrundlag som følge af, at der ikke foreligger en finanslov for 2023 samt at der fortsat mangler afklaring omkring takst-1 forhøjelsen (som pt. tentativt er indregnet i indtægtsgrundlaget). Hertil er KU som bekendt i samarbejde med seks af landets universiteter i opstartsprocessen med at anskaffe og implementere det nye studieadministrative system "Nyt SIS", som der også skal afsættes midler til. Pt. anslås det, at implementeringen vil medføre omkostninger for KU for 240 mio. kr. frem mod 2027 (alt efter aktivering og afskrivningshorisont) og dernæst årlige meromkostninger til drift på 30 mio. kr. (vil blive indarbejdet ved Ø1-2023).

Det skal bemærkes, at der forventes at komme et træk på egenkapitalen i forbindelse med gennemførelsen af administrationsreformen. Budgetoverslaget for reformen er opgjort til bruttoomkostninger (inkl. tidsforbrug for interne ressourcer) på ca. 220 mio. kr. heraf er de ca. 150 mio. kr. netto meromkostninger (vil ligeledes blive indarbejdet ved Ø1-2023). Reformen forventes at løbe frem til 31. december 2024.

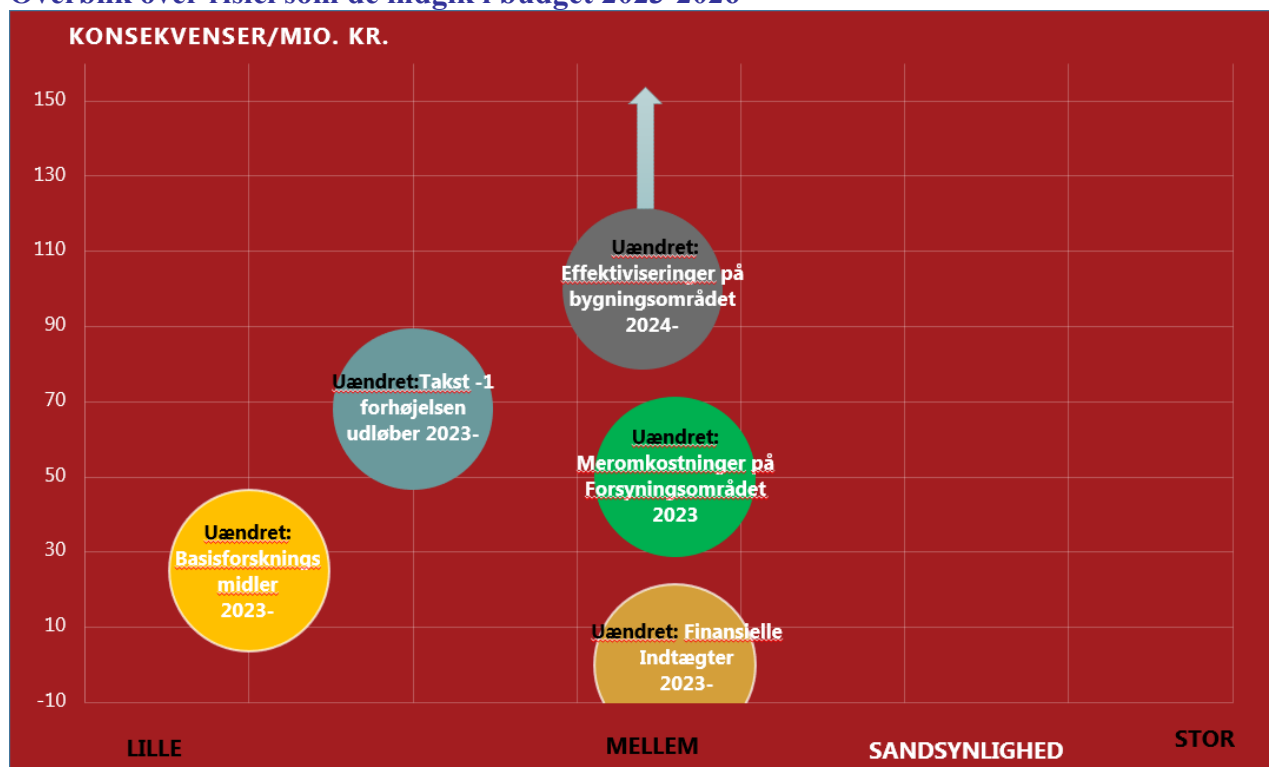
Der skal samtidig etableres et råderum til KU's næste strategiperiode 2024-2030. I forlængelse af de risici KU kigger ind i og at den centrale opsparing

nu er brugt (se nedenfor) og mere til, vil tilvejebringelsen af midler til nye strategiske initiativer skulle ske via en strategisk omstilling af midler på KU.

Status på usikkerheder og risici frem mod budget 2024

I figuren nedenfor fremgår de (kvantificerbare) risici, som indgik som en del af grundlaget for vedtagelsen af budgettet for 2023. Risikobilledet er et udtryk for de risikoelementer, som kan estimeres mere konkret. Billedet ændrer sig løbende i takt med, at nye risici opstår, ændrer karakter, bliver så sandsynlige at de indarbejdes i budgettet eller helt bortfalder igen.

Overblik over risici som de indgik i budget 2023-2026

Uændret; De finansielle indtægter: Pt. er der budgetteret med forventede renteindtægter på 0 mio. kr. i årene 2023-2026. Der er stor usikkerhed forbundet med prognosticeringen, da der er stor usikkerhed på finansmarkedet. Sandsynligheden vurderes til mellem.

Uændret; Takst-1 forhøjelsen (knap 70 mio. kr. årligt): Som nævnt er tilskuddet med den midlertidige bevillingslov videreført til 2023 og nu er der også politiske tilkendegivelser om at den er indeholdt i finansloven for 2023, så tilskuddet er sikret i 2023. Der er dog stadig usikkerhed om en evt. permanentgørelse af tilskuddet. Tilskuddet er indregnet tentativt i KU's ind-

tægtsgrundlag, derfor vil det betyde en indtægtsnedgang såfremt det bortfalder. Sandsynligheden vurderes til lille/mellem.

SIDE 7 AF 11

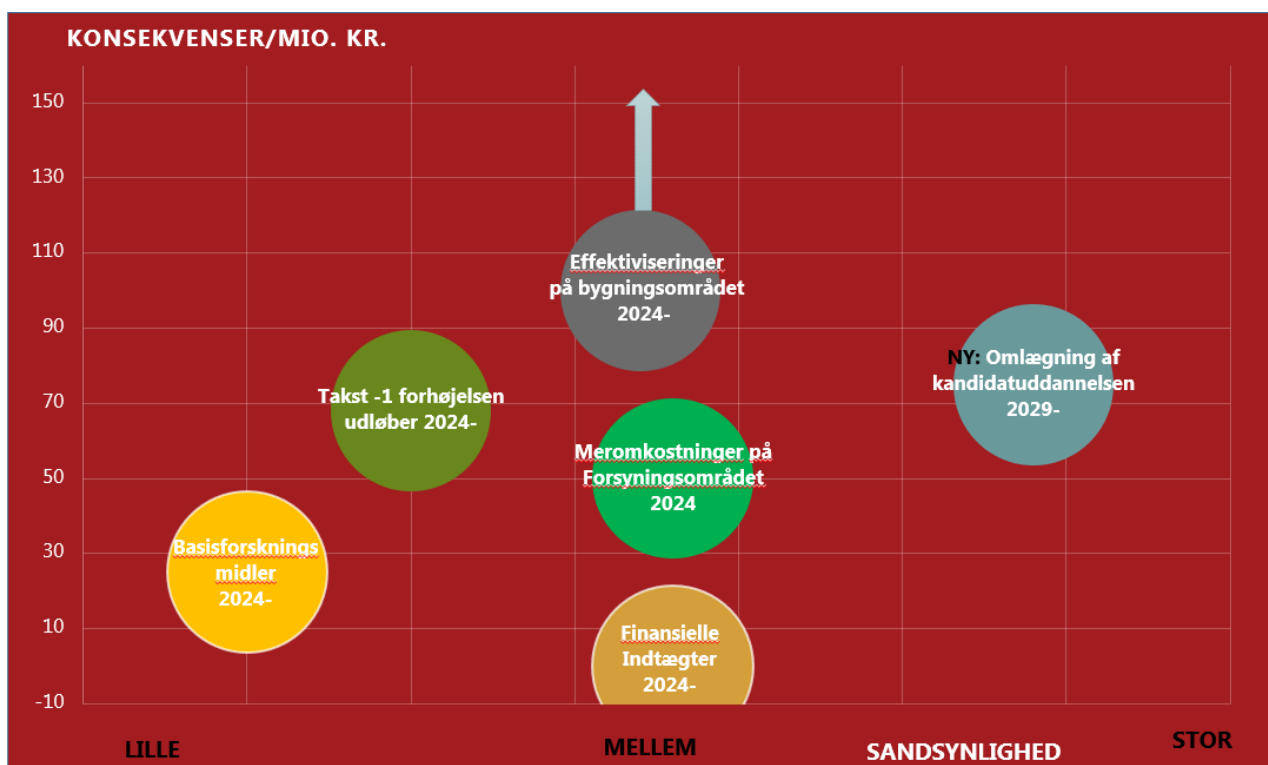
Uændret; Omlægning for model for tildeling af basisforskningsmidler: Der har været politiske drøftelser omkring omlægning af model for fordeling af basistilskuddet. Der blev med FL22 i den forbindelse tildelt ”særskilte basismidler” årligt fra 2022 og frem; 5 mio. kr. til RUC, 20 mio. kr. til SDU og 25 mio. kr. til AAU¹. Sandsynligheden er lille.

Uændret; Effektiviseringer på bygningsområdet: Der er i budget 2023 indarbejdet en teknisk korrektion (med en stigende profil), som er udtryk for de effektiviseringer, som skal realiseres fra 2026 og frem. Der skal derfor frem mod 2026 sikres en proces, hvor der overvejes og besluttet tiltag, der neutraliserer denne tekniske korrektion ift. at sikre et omkostningsniveau for KU’s bygningsområdet overholdende målet om omkostninger på maks. 20 procent af KU’s omsætning. Konsekvensen vurderes til 100 mio. kr. i 2026 stigende til ca. 500 mio. kr. årligt i 2032. Sandsynligheden vurderes til mellem.

Uændret; Usikkerhed på forsyningsområdet: Under forudsætning af, at den nuværende tilstand på markedet ikke ændrer sig væsentligt, anslås en meromkostning på el i 2024 at blive ca. 62 mio. kr. I budgettet er allerede indarbejdet en merudgift på 100 mio. kr. i årene 2024 og frem. En afslutning af krigen i Ukraine, manglende nedbør i Sydnorge eller f.eks. en væsentlig begrænsning af olieproduktionen eller anden pludselig opstået ressourceknaphed vil imidlertid hurtigt kunne ændre forholdene, så meromkostningen stiger. Da usikkerheden fortsat er stor på området fastholdes risikoen med sandsynligheden på mellem.

Opdateret overblik over risici frem mod budget 2024-2027

¹ jf. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Fri Grønne, Liberal Alliance, Alternativet og Kristendemokraterne om basismidler til forskning af 3. december 2021.

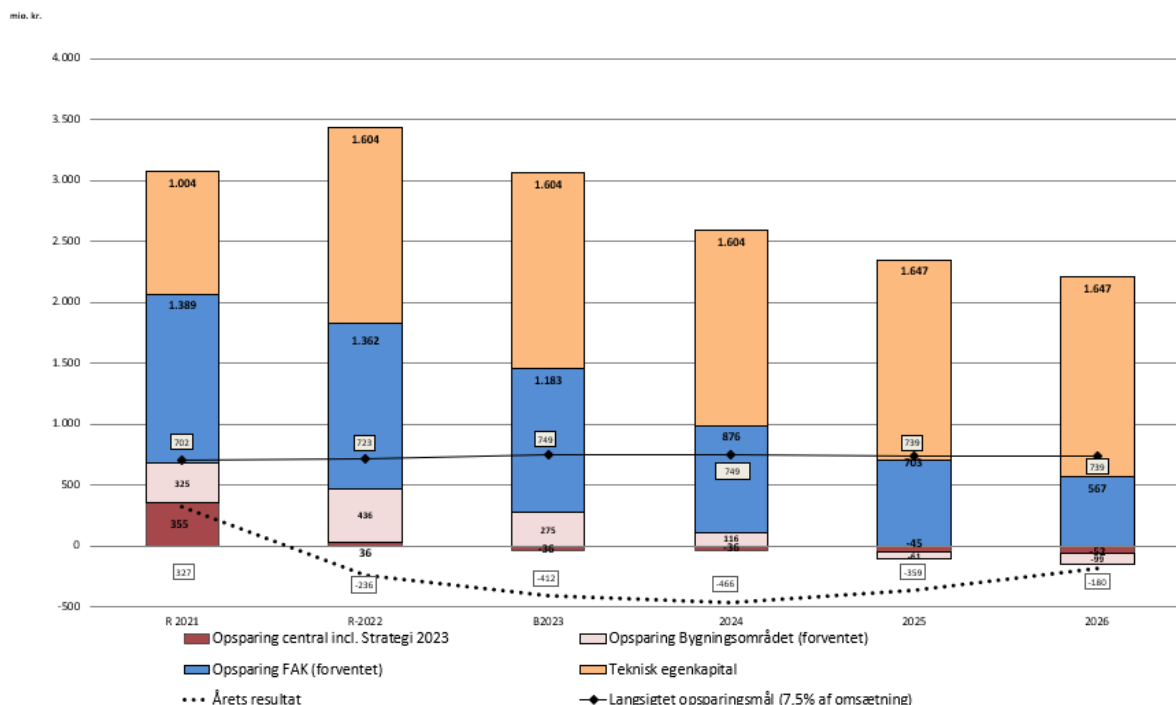
Ny; Regeringsudspil vedr. omlægning af kandidatuddannelser: Regeringens forslag vedr. reform af universitetsuddannelser, hvor ønsket er at omlægge op imod halvdelen af kandidatuddannelserne til etårige kandidatuddannelser. Med reformudspillet af 2. marts "Forberedt på fremtiden 1" lægges der op til opsplittning af kandidatuddannelse på hhv. 1 ¼, 2, 3 år. De første kandidater skal dimittere i 2029, hvorved et STÅ-tab første gang vil kunne mærkes i studieåret 2029/30. Et evt. tab estimeres pt. indenfor et spænd fra ca. 32-110 mio. kr. i 2029/30. Det er behæftet med yderligere usikkerhed i forhold til, at der er lovet tilbageførsel af midler til sektoren, som vil være behæftet med omkostningsbærende betingelser. Omvendt lægges der op til forøgelse af nye udenlandske studerende, forslaget er op mod 1.100 allerede i 2024 med stigning i 2029/2030 til 2.500. Sandsynligheden vurderes til stor.

KU's fleksible kapital/opsparing

KU definerer egenkapitalen i to lag:

- Teknisk egenkapital* er regnskabstekniske poster som følge af lovkrav til kapitalen eller af at udvise ejerandel af bestemte aktiver (f.eks. anlæg og likvider).
- Fleksibel egenkapital* er regnskabsposter som følger løbende overskud/underskud i resultatopgørelsen. Den fleksible egenkapital omtales i daglig tale som opsparing og udgøres af hhv. fakulteternes og KU's centrale opsparing. Bestyrelsen har tidligere lagt sig fast på, at det langsigtede mål for den fleksible egenkapital er 7,5 pct. af KU's omsætning.

Prognose for udvikling i KU's opsparing
(baseret på årsregnskab 2021 og 2022, Budget 2023 samt BO 2024-2026)

Note: ÅR2021 og ÅR2022 samt B2023 - 2026.
Der er i 2020 foretaget en primokorrektion på i alt - 63,5 mio.kr,i opsparingen, fordelt med 58 mio.kr. på fakulteterne, og 5,5 mio.kr. centralt, som følge af ændret opgørelsesmetode for indregning af feriepengeforpligtigheden.

Den tekniske egenkapital er forøget svarende til gældsbev for Karen Blixen plads på Sønder Campus (2021 med 32,7 mio kr.), og yderligere forøget fra 2021 til 2022 med 600 mio. kr og dernæst yderligere 43 mio.kr. i 2025, jf. at i takt med at donationer til etableringen af Statens naturhistoriske Museum (SNM) bruges på byggeriet, konverteres disse til gældsbevre.

Siden budget 2023 er egenkapitalens størrelse opdateret med 2022 regnskabsresultat. Den samlede egenkapital udgør ultimo 2022 3.072,6 mio. kr. Den er forøget med i alt 364,4 mio. kr. i forhold til 2021, sammensat af underskuddet i 2022 på 235,6 mio. kr. og modsat er den forøget med 600 mio. kr. som følge af gældsbev for Statens Naturhistoriske Museum (SNM).

Med et driftsmæssigt underskud på 235,6 mio. kr. i 2022 udgør KU's fleksible kapital/opsparing 1.833,4 mio. kr. ultimo 2022 (heraf udgør den centrale opsparing 471 mio. kr. og heraf udgør bygningsområdet størstedelen 436 mio. kr. ultimo 2022).

I årene frem til 2026 er det i budgettet for 2023-2026 forudsat, at KU's centrale opsparing fungerer som økonomisk stødpude forud for en tilpasning af omkostningerne generelt på bygningsområdet med henblik på at opveje fordyrelserne på bl.a. nybyggerierne; løsningerne tager udgangspunkt i planer om at formindske KU's kvadratmeterforbrug (fortætninger) og andre effektiviseringer.

KU's opsparing – fordeling og udvikling

Opsparing	R2022	B2023	2024	2025	2026
KU's fleksible egenkapital/frie opsparing	1.834,1	1.422,1	956,0	597,0	416,6
Fakultetets opsparing					
Opsparing primo	1.388,9	1.362,5	1.183,4	876,1	703,2
Årets resultat	-26,5	-179,0	-307,3	-172,8	-135,8
Opsparing ultimo	1.362,5	1.183,4	876,1	703,2	567,4

Central opsparing ekskl bygningsområdet					
Opsparing primo	355,6	36,0	-36,0	-36,0	-45,0
Årets resultat	-319,6	-71,6	-	-9,2	-7,1
Opsparing ultimo	36,0	-36,0	-36,0	-45,0	-52,0

Central opsparing bygningsområdet					
Opsparing primo	325,1	435,6	274,8	115,9	-61,2
Årets resultat	110,5	-160,9	-158,8	-177,1	-37,6
Opsparing ultimo	435,6	274,8	115,9	-61,2	-98,8

Note: Merforbrug på bygningsområdet skal henføres til forventet merforbrug på forsyningsområdet i 2023, som er estimeret til 130 mio. kr.

KU's centrale opsparing har absorberet det betydelige underskud i 2022, den har været en polstring for KU ift. lige her og nu. Da den centrale opsparing nu som følge heraf er opbrugt er KU mere sårbar overfor evt. udefrakommende stød.

Herudover skal det erindres, at vi står overfor yderligere omkostninger i form af de ovenfor nævnte meromkostninger til nye interne disponeringer til tværgående aktiviteter, omkostninger til NYT SIS samt administrationsreformen. Der skal også findes finansiering til dette.

På længere sigt ruster KU sig ved:

- Selvom den centrale opsparing er brugt, så er der fortsat lokale opsparinger, som kan agere stødpude på hhv. fakultets- og institutniveau.
- Der arbejdes fortsat med dialogen med de private fonde mhp. øget dækning af de faktiske omkostninger på tilskudsfinansierede forskningsprojekter (øget bench fee).
- Der pågår investering af ressourcer i administrationsreformen, som på sigt vil skabe et økonomisk råderum i størrelsen 250-300 mio. kr. årligt.
- Hertil er der arbejdet med indkøbsprogrammet, der forventes at frigive besparelser decentralt i størrelsesordenen 100 mio. kr. årlig som derved kan understøtte kerneforretningen.

Videre proces

- afventer FL 23
- På forårets målplansmøder vil fakulteternes budgetter blive drøftet, og fakulteterne udarbejder budgetter på baggrund heraf.

- FFL24
- På bestyrelsesmøde den 3. oktober vil bestyrelsen blive præsenteret for en ”økonomisk vejrudsigt” pba. finanslovsforslaget for 2024.
- På handleplansmøderne primo november forhåndsgodkender rektor fakulteternes budgetter.
- Bestyrelsen godkender på mødet den 14. december KU’s samlede budget 2024. Budget 2024 indeholder ud over KU’s konsolideres budget også en opdateret egenkapital samt et 10-årigt bygningsbudget.